

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2012 m. gegužės 2 d.*

„Intelektinė nuosavybė — Direktyva 91/250/EEB — Kompiuterių programų teisinė apsauga — 1 straipsnio 2 dalis ir 5 straipsnio 3 dalis — Apsaugos apimtis — Tiesioginis sukūrimas arba sukūrimas pasitelkus kitą procesą — Autorių teisėmis saugoma kompiuterių programa — Funkcijų perėmimas antrąja programa, neturint prieigos prie pirminio pirmosios programos teksto — Pirmosios kompiuterių programos objektinio kodo dekompilavimas — Direktyva 2001/29/EB — Autorių teisės ir gretutinės teisės informacinėje visuomenėje — 2 straipsnio a punktas — Kompiuterių programos naudojimo vadovas — Atgaminimas kitoje kompiuterių programoje — Autorių teisių pažeidimas — Sąlyga — Naudojimosi vadovo autoriaus intelektualinės kūrybos išraiška“

Byloje C-406/10

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division*, (Jungtinė Karalystė) 2010 m. rugpjūčio 2 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. rugpjūčio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

SAS Institute Inc

prieš

World Programming Ltd

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, A. Prechal, teisėjai R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, G. Arestis (pranešėjas), A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, M. Berger ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas Y. Bot,

posėdžio sekretorė L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. rugsėjo 21 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *SAS Institute Inc*, atstovaujamos QC H. J. Carr ir baristerių M. Hicks ir J. Irvine,
- *World Programming Ltd*, atstovaujamos QC M. Howe, baristerių R. Onslow ir I. Jamal, įgaliotų solisitoriaus A. Carter-Silk,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos N. Díaz Abad,

* Proceso kalba: anglų.

- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos H. Leppo,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos L. Seeboruth ir C. Murrell, padedamų baristerio S. Malynicz,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda,

susipažinęs su 2011 m. lapkričio 29 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyvos 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos (OL L 122, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 114) 1 straipsnio 2 dalies ir 5 straipsnio 3 dalies bei 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230) 2 straipsnio a punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *SAS Institute Inc.* (toliau – *SAS Institute*) ir *World Programming Ltd.* (toliau – *WPL*) dėl *SAS Institute* pareikšto ieškinio dėl teisių pažeidimo, kuriame nurodoma, jog pažeistos autorių teisės į kompiuterių programas ir su jos duomenų bazės kompiuterine sistema susijusius vadovus.

Teisinis pagrindas

Tarptautinės teisės aktai

- 3 1886 m. rugsėjo 9 d. Berne pasirašytos konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (1971 m. liepos 24 d. Paryžiaus aktas), pataisytos 1979 m. rugsėjo 28 d. (toliau – Berno konvencija), 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„sąvoka „literatūros ir meno kūriniai“ apima kiekvieną literatūros <...> kūrinį, kad ir koks būtų jo išraiškos būdas ar forma <...>.“

- 4 Marakešo susitarimo, kuriuo įsteigta Pasaulio prekybos organizacija, 1C priede esančio Susitarimo dėl intelektualinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, kuris buvo patvirtintas 1994 m. gruodžio 22 d. Tarybos sprendimu Nr. 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80, toliau – TRIPS sutartis), 9 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės laikosi [Berno konvencijos] 1–21 straipsnių ir jos priedo <...>.

2. Autorių teisių apsauga teikiama ne idėjoms, procedūroms, veikimo būdams ar matematinėms koncepcijoms, o jų išraiškai.“

- 5 Pagal TRIPS 10 straipsnio 1 dalį:

„Pagal [Berno konvenciją] kompiuterinės programos, pradinės ir dalykinės, [kompiuterių programos, nesvarbu, ar išreikštos pirminiu programos tekstu, ar objektiniu kodu,] turi būti saugomos kaip literatūros kūriniai.“

- 6 Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) autorių teisių sutarties, priimtos 1996 m. gruodžio 20 d. Ženevoje ir Europos Sąjungos atžvilgiu įsigaliojusios 2010 m. kovo 14 d. (OL L 32, p. 1), 2 straipsnis suformuluotas taip:

„Autorių teisių apsauga taikoma išraiškai, o ne idėjoms, procedūroms, veiklos metodams ar matematinėms koncepcijoms.“

- 7 Pagal šios sutarties 4 straipsnį:

„Kaip apibrėžta Berno konvencijos 2 straipsnyje, kompiuterio programos yra saugomos kaip literatūros kūriniai. Tokia apsauga taikoma kompiuterio programoms, išreikštomis bet koku būdu ar forma.“

Sąjungos teisės aktai

Direktyva 91/250

- 8 Direktyvos 91/250 trečioje, septintoje, aštuntoje, keturioliktoje, penkioliktoje, septynioliktoje, aštuonioliktoje, dvidešimt pirmoje ir dvidešimt trečioje konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(3) kadangi kompiuterių programos darosi vis svarbesnės daugelyje pramonės šakų, ir dėl to kompiuterių programų technologiją galima laikyti pagrindiniu veiksnium, užtikrinančiu Bendrijos pramonės plėtrą;

<...>

(7) kadangi šioje direktyvoje sąvoka „kompiuterio programa“ apima bet kokios formos programas, įskaitant ir tas, kurios yra įrašytos į kompiuterinę įrangą; kadangi ši sąvoka taip pat apima parengiamąjį projektinį darbą siekiant sukurti kompiuterio programą, jei tokio parengiamojo darbo esmė yra kompiuterinės programos sukūrimas vėlesniame etape;

(8) kadangi remiantis tam tikrais kriterijais, taikomais nusprendžiant, ar kompiuterio programa yra originalus kūrinys, neturi būti taikomi jokie programos kokybinių ar estetinių ypatybių tyrimai;

<...>

(14) kadangi pagal [principą, kad autorių teisėmis saugoma tik kompiuterių programos išraiška,] logika, algoritmai ir programavimo kalbos susideda iš idėjų ir principų, šios idėjos ir principai nėra šios direktyvos saugomi;

(15) kadangi vadovaujantis valstybių narių įstatymais ir jurisprudencija bei tarptautinėmis autorių teisių konvencijomis, tų idėjų ir principų išraiškai turi būti taikoma autorių teisių apsauga;

<...>

(17) kadangi autoriaus išimtinėi teisei drausti neteisėtai atgaminti [be leidimo atgaminti] savo kūrinį turi būti taikoma apribota išimtis, kai leisti atgaminti kompiuterio programą techniškai būtina, kad ta programa galėtų naudotis ją teisėtai įsigijęs asmuo; kadangi tai reiškia, jog sutartimi negalima drausti įdiegti ir paleisti programą, kad būtų galima naudotis teisėtai įsigyta programos kopija ir taisyti jos klaidų; kadangi nesant konkrečių sutartinių nuostatų, įskaitant atvejus, kai programos kopija parduota, ją teisėtai įsigijusiam asmeniui leidžiama atlikti bet kurį kitą veiksmą, kuris pagal jo paskirtį yra būtinas, kad būtų galima naudotis ta programos kopija;

(18) kadangi asmeniui, turinčiam teisę naudotis kompiuterio programa, neturėtų būti užkertamas kelias atlikti veiksmus, būtinus stebėti, nagrinėti ar patikrinti programos veikimą, jei tokie veiksmai nepažeidžia programos autorių teisių;

<...>

(21) kadangi dėl to turi būti laikoma, kad, tik tokiomis ribotomis aplinkybėmis, atgaminimo ir vertimo veiksmai, atlikti asmens, turinčio teisę naudotis programos kopija, ar jo vardu, yra teisėti, neprieštarauja sąžiningumui ir todėl jiems nereikia turėti autoriaus teisių turėtojo sutikimo;

<...>

(23) kadangi tokia autoriaus išimtinių teisių išimtimi negalima naudotis taip, kad būtų pažeidžiami teisėti autoriaus teisių turėtojo interesai arba nesiderintų su įprastu programos naudojimu“.

9 Direktyvos 91/250 1 straipsnyje „Apsaugos objektas“ nustatyta:

„1. Vadovaudamosi šios direktyvos nuostatomis, valstybės narės taiko kompiuterių programoms tokią autorių teisių apsaugą kaip ir literatūros kūriniams, apibrėžtiems pagal Berno konvenciją dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos. Šioje direktyvoje sąvoka „kompiuterio programa“ apima ir parengiamąją projektinę medžiagą.

2. Šioje direktyvoje numatyta apsauga taikoma kompiuterio programos išraiškai bet kuria forma. Pagal šią direktyvą autorių teisių apsauga netaikoma idėjoms ir principams, kuriais remiasi kompiuterio programos elementai, įskaitant elementus, kuriais remiasi jos sąsajos.

3. Kompiuterio programai taikoma apsauga, jei ji yra originali ta prasme, kad tai – paties autoriaus intelekto kūrinys. Teisei į apsaugą nustatyti netaikomi jokie kiti kriterijai.“

10 Šios direktyvos 4 straipsnio „Apribojimai“ a ir b punktuose numatyta:

„Vadovaujantis 5 ir 6 straipsnių nuostatomis, autoriaus teisių turėtojo išimtinės teisės, kaip apibrėžta 2 straipsnyje, apima teisę pačiam arba leisti kitam:

a) nuolat arba laikinai bet kokiomis priemonėmis ir forma atgaminti visą kompiuterio programą arba jos dalį. Jei kompiuterio programos įdiegimui, peržiūrėjimui, paleidimui, perdavimui ar saugojimui būtinas toks atgaminimas, tokiems veiksams reikia gauti autoriaus teisių turėtojo leidimą;

b) versti, pritaikyti, sutvarkyti ar kitaip pakeisti kompiuterio programą bei atgaminti šių veiksmų rezultatus, nepažeidžiant asmens, kuris keičia programą, teisių“.

11 Pagal Direktyvos 91/250 5 straipsnį, kuriame numatytos apribojimų išimtys:

„1. Jei nėra konkrečių sutartinių nuostatų, 4 straipsnio a ir b punktuose nurodytiems veiksams nereikia autoriaus teisių turėtojo leidimo, kai tokie veiksmai yra būtini tam, kad kompiuterio programą teisėtai įsigijęs asmuo galėtų ją naudoti pagal paskirtį ir taisyti jos klaidas.

<...>

3. Asmuo, turintis teisę naudoti kompiuterio programos kopiją, turi teisę be autoriaus teisių turėtojo leidimo išbandyti, nagrinėti ar patikrinti, kaip veikia programa, kad galėtų nustatyti idėjas ir principus, kuriais remiasi programos elementai, jei jis tai daro teisėtai įdiegdamas, peržiūrėdamas, paleisdamas, perduodamas arba saugodamas programą.“

12 Šios direktyvos 6 straipsnyje, skirtame siekiant dekompiliuoti, nurodyta:

„1. Autoriaus teisių turėtojo leidimas nebūtinai, kai kodo atgaminimas (atkūrimas) ir jo vertimas, kaip apibrėžta 4 straipsnio a ir b punktuose, yra būtini, norint gauti informaciją apie tai, kaip užtikrinti savarankiškai sukurtos kompiuterio programos suderinamumą su kitomis programomis, jei laikomasi šių sąlygų:

- a) jei tokius veiksmus atlieka licenciją turintis asmuo arba kitas teisę naudoti programos kopiją turintis asmuo, arba jų įgaliojtas tai atlikti asmuo;
- b) suderinamumui užtikrinti būtina informacija anksčiau nebuvo laisvai prieinama a punkte nurodytiems asmenims ir
- c) tokie veiksmai atliekami tik su tomis originalios programos dalimis, kurios yra būtinos suderinamumui užtikrinti.

2. Informaciją, gautą pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas, draudžiama:

- a) naudoti kitiems tikslams, o ne savarankiškai sukurtos kompiuterio programos suderinamumui užtikrinti;
- b) perduoti kitiems asmenims, išskyrus, kai tai būtina savarankiškai sukurtos kompiuterio programos suderinamumui užtikrinti; ir
- c) naudoti kokiais nors savo išraiška iš esmės panašiai kompiuterio programai sukurti, pagaminti ar perduoti, arba kitam veiksmui, kuris pažeidžia autorių teises.

3. Vadovaujantis Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos nuostatomis, šio straipsnio nuostatų negalima aiškinti taip, kad jos leistų jį taikyti nepagrįstai pažeidžiant teisėtus autoriaus teisių turėtojo interesus, ar prieštarautų įprasto [įprastam] kompiuterio programos naudojimui.“

13 Pagal Direktyvos 91/250 9 straipsnį šios direktyvos nuostatos nepažeidžia jokių teisinių nuostatų, kaip antai nuostatos dėl patentų, prekių ženklų, nesąžiningos konkurencijos, komercinių paslapčių, puslaidininkinių gaminių apsaugos ar sutarčių teisės. Visos sutartinės nuostatos, prieštaraujančios 6 straipsniui ar 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytoms išimtims, yra niekinės.

Direktyva 2001/29

14 Pagal Direktyvos 2001/29 20 konstatuojamąją dalį ši direktyva pagrįsta principais ir taisyklėmis, jau nustatytomis šioje srityje šiuo metu galiojančiose direktyvose, pirmiausia Direktyvoje 91/250. Ja tie principai ir taisyklės plėtojami bei įtvirtinami atsižvelgiant į informacinę visuomenę.

15 Direktyvos 2001/29 1 straipsnyje numatyta:

„1. Ši direktyva reglamentuoja teisinę autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą vidaus rinkos sistemoje, ypač atsižvelgiant į informacinę visuomenę.

2. Išskyrus 11 straipsnyje nurodytus atvejus, ši direktyva nekeičia ir jokių būdu nepaveikia egzistuojančių Bendrijos nuostatų dėl:

- a) kompiuterinių programų teisinės apsaugos;

<...>“

16 Pagal Direktyvos 2001/29 2 straipsnio a punktą:

„Valstybės narės nustato išimtinę teisę leisti arba uždrausti tiesiogiai ar netiesiogiai, laikinai ar nuolat bet kuriuo būdu ir bet kuria forma atgaminti visą arba iš dalies:

a) autoriams – savo kūrinius <...>“.

Nacionalinės teisės aktai

17 Direktyvos 91/250 ir 2001/29 į nacionalinę teisę perkeltos 1988 m. Autorių teisių, dizaino ir patentų įstatymu (*Copyright, Designs and Patents Act 1988*) su pakeitimais, padarytais 1992 m. (kompiuterių programų) autorių teisių taisyklėmis (*Copyright (Computer Programs) Regulations 1992*) ir 2003 m. autorių ir gretutinių teisių taisyklėmis (*Copyright and Related Rights Regulations 2003*) (toliau – 1988 m. įstatymas).

18 1988 m. įstatymo 1 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta, kad autorių teisės – tai turtinės teisės į originalius literatūros, dramos, muzikos ar meno kūrinius. Pagal šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies a–d punktus „literatūros kūriniu“ laikomas bet koks kūrinys, išskyrus dramos ar muzikos kūrinių, kuris yra užrašomas, skaitomas (deklamuojamas) arba dainuojamas ir kuris visų pirma apima lentelę arba rinkinį (išskyrus duomenų bazę), kompiuterių programą, parengiamąją kompiuterių programos kūrimo medžiagą ir duomenų bazę.

19 Minėto įstatymo 16 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta, kad kūrinio autorių teisių turėtojas turi išimtinę teisę kopijuoti kūrinių.

20 Pagal 1988 m. įstatymo 16 straipsnio 3 dalies a ir b punktus su kūriniu atliekamų veiksmų apribojimais autorių teisėmis taikomi visam kūriniui arba esminei jo daliai, tiesiogiai arba netiesiogiai.

21 Pagal to paties įstatymo 17 straipsnio 2 dalį literatūros, dramos, muzikos arba meno kūrinio kopijavimas reiškia kūrinio atgaminimą bet kokia materialia forma. Tai apima ir kūrinio išsaugojimą bet kokioje laikmenoje elektroninėmis priemonėmis.

22 1988 m. įstatymo 50BA straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad autorių teisių pažeidimu nelaikomas teisėto kompiuterių programos kopijos naudotojo atliekamas programos veikimo stebėjimas, nagrinėjimas ar išbandymas, siekiant nustatyti bet kurio programos elemento pagrindą sudarančias idėjas ir principus, jeigu šis naudotojas tai daro teisėtai įdiegdamas, peržiūrėdamas, paleisdamas, perduodamas arba saugodamas kompiuterių programą. To paties įstatymo 50BA straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad jeigu veiksmas yra leidžiamas pagal šio straipsnio 1 dalį, neturi reikšmės, ar sutartyje numatyta kokia nors sąlyga arba nuostata, kuria siekiama uždrausti arba apriboti tokį veiksmą.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

23 *SAS Institute* yra bendrovė, kurianti analitinę programinę įrangą. Per 35 metus ji sukūrė integruotą kompiuterių programų, leidžiančių naudotojams atlikti įvairiausias duomenų tvarkymo ir analizės užduotis, visų pirma statistinę analizę, rinkinį (toliau – SAS sistema). Pagrindinė SAS sistemos sudedamoji dalis, vadinama *Base SAS*, leidžia naudotojams užrašyti ir paleisti savo pačių taikomąsias programas (scenarijus), skirtas pritaikyti SAS sistemą jų duomenims tvarkyti. Šie scenarijai užrašomi SAS sistemos kalba (toliau – SAS kalba).

24 WPL nusprendė, kad rinkoje turėtų būti paklausi alternatyvi programinė įranga, galėsianti vykdyti SAS kalba užrašytas taikomąsias programas. Todėl WPL sukūrė *World Programming System*, parengtą taip, kad kuo labiau imituotų SAS komponentų funkcines galimybes, t. y. su keliomis nedidelėmis

išimtimis mėgino užtikrinti, kad naudojant tuos pačius pradinius duomenis būtų gautas tas pats rezultatas. Tai leistų SAS sistemos naudotojams į *World Programming System* perorientuoti scenarijus, kuriuos jie sukūrė naudoti su SAS sistema.

25 *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division*, patikslina, jog nenustatyta, kad šiuo tikslu WPL turėjo prieigą prie SAS komponentų pirminio programos teksto, nukopijavo kurią nors pirminio programos teksto arba jo konstrukcijos dalį.

26 Jis taip pat pažymi, jog du teismai anksčiau kitose bylose nusprendė, kad jeigu autorių teisių turėtojo konkurentas išnagrinėja, kaip veikia programa, ir, imituodamas šios programos funkcines galimybes, užrašo savo programą, tai nėra laikoma autorių teisių į kompiuterių programos pirminį tekstą pažeidimu.

27 *SAS Institute*, nesutikdama su tokiu požiūriu, pareiškė ieškinį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme. Iš esmės ji kaltina WPL:

— kad kurdama *World Programming System* ši nukopijavo *SAS Institute* išleistus SAS sistemos vadovus ir taip pažeidė *SAS Institute* autorių teises į šiuos vadovus,

— kad taip ji netiesiogiai nukopijavo SAS komponentus apimančias kompiuterių programas ir taip pažeidė *SAS Institute* autorių teises į šiuos komponentus,

— kad ji SAS sistemos „Learning Edition“ versiją panaudojo pažeisdama dėl šios versijos suteiktos licencijos sąlygas ir pagal šią licenciją prisiimtus įsipareigojimus bei *SAS Institute* autorių teises į šią versiją, ir

— kad sukurdama savo vadovą, ji pažeidė autorių teises į SAS sistemos vadovus.

28 Tokiomis aplinkybėmis *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division*, nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Jeigu kompiuterių programa (toliau – Pirmoji programa), kaip literatūros kūrinys, yra saugoma autorių teisėmis, ar [Direktyvos 91/250] 1 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip: autorių teisės į Pirmąją programą nėra pažeidžiamos, jeigu teisių turėtojo konkurentas, neturėdamas prieigos prie Pirmosios programos pirminio teksto, tiesiogiai arba naudodamas tokį procesą, kaip antai objekcinio kodo dekompiliavimas, sukuria kitą programą (toliau – [Antroji] programa), kuria atgaminamos Pirmosios programos funkcijos?

2. Ar įtakos atsakymui į pirmąjį klausimą turi kuris nors iš toliau nurodytų veiksnių:

a) Pirmosios programos funkcinių galimybių pobūdis ir (arba) apimtis;

b) įgūdžių, vertinimų ir darbo, kuriuos Pirmosios programos autorius panaudojo kurdamas jos funkcines galimybes, pobūdis ir (arba) apimtis;

c) tai, kiek detalai Pirmosios programos funkcinės galybės yra atgaminotos [Antrojoje] programoje;

d) tai, kad [Antrosios] programos pirminiame tekste Pirmosios programos pirminio teksto aspektų atgaminama daugiau, nei tai yra neišvengiamai būtina siekiant sukurti tokias pačias kaip Pirmosios programos funkcines galimybes?

3. Jeigu Pirmoji programa aiškina ir vykdo taikomas programas, užrašytas Pirmosios programos naudotojų programavimo kalba, kurią sukūrė Pirmosios programos autorius ir kurią sudaro Pirmosios programos autoriaus sukurti arba pasirinkti raktažodžiai ir Pirmosios programos autoriaus sukurta

sintaksė, ar [Direktyvos 91/250] 1 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip: autorių teisės į Pirmąją programą nėra pažeidžiamos, jeigu [Antroji] programa užrašoma taip, kad ji aiškina ir vykdo tokias taikomas programas, naudodama tuos pačius raktažodžius ir tą pačią sintaksę?

4. Jeigu Pirmoji programa skaito konkretaus formato, kuri sukūrė Pirmosios programos autorius, duomenų rinkmenas, ir į jas įrašo, ar [Direktyvos 91/250] 1 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip: autorių teisės į Pirmąją programą nėra pažeidžiamos, jeigu Antroji programa užrašoma taip, kad skaitytų ir įrašytų to paties formato duomenų rinkmenas?
5. Ar atsakymas į [pirmąjį, trečiąjį ir ketvirtąjį] klausimus <...> būtų kitoks, atsižvelgus į tai, kad [Antrosios] programos autorius ją sukūrė:
  - a) stebėdamas, nagrinėdamas ar išbandydamas, kaip Pirmoji programa veikia; arba
  - b) skaitydamas Pirmosios programos autoriaus sukurtą ir paskelbtą vadovą, kuriame aprašytos Pirmosios programos funkcijos (toliau – vadovas); arba
  - c) atlikdamas ir a, ir b punktuose nurodytus veiksmus?
6. Jeigu asmuo pagal licenciją turi teisę naudoti Pirmosios programos kopiją, ar [Direktyvos 91/250] 5 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip: licenciatas turi teisę be autorių teisių turėtojo leidimo įdiegti, peržiūrėti, paleisti, perduoti arba saugoti programą, kad galėtų stebėti, išbandyti ar išnagrinėti, kaip veikia Pirmoji programa, ir nustatyti idėjas ir principus, kuriais grindžiamas bet kuris programos elementas, jeigu pagal licenciją licenciatui leidžiama įdiegti, peržiūrėti, paleisti, perduoti arba saugoti Pirmąją programą, naudojant ją konkrečiam licencijoje leidžiamam tikslui, nors veiksmais, atliktais siekiant stebėti, išnagrinėti arba išbandyti Pirmąją programą, siekiama platesnio tikslo, nei leidžiama pagal licenciją?
7. Ar [Direktyvos 91/250] 5 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip: stebėjimo, nagrinėjimo arba išbandymo, kaip veikia Pirmoji programa, veiksmai laikytini atliekamais siekiant nustatyti idėjas ir principus, kuriais grindžiamas bet kuris Pirmosios programos elementas, jeigu jie atliekami:
  - a) siekiant nustatyti, kaip Pirmoji programa veikia, visų pirma vadove neaprašytas detales, ir užrašyti [Antrąją] programą [pirmajame] klausime nurodytu būdu <...>;
  - b) siekiant nustatyti, kaip Pirmoji programa aiškina ir vykdo sakinius, užrašytus programavimo kalba, kurią ši programa aiškina ir vykdo (žr. [trečiąjį] klausimą <...>);
  - c) siekiant nustatyti duomenų rinkmenų, į kurias įrašo arba kurias skaito Pirmoji programa, formatą (žr. [ketvirtąjį] klausimą <...>);
  - d) siekiant palyginti [Antrosios] programos ir Pirmosios programos veikimo parametrus norint nustatyti priežastis, dėl kurių jie skiriasi, ir pagerinti [Antrosios] programos veikimo parametrus;
  - e) tam, kad kuriant [Antrąją] programą, būtų galima atlikti lygiagrečius Pirmosios programos ir [Antrosios] programos bandymus, skirtus palyginti jų gaunamą rezultatą, visų pirma paleidžiant tuos pačius bandomuosius scenarijus Pirmąja programa ir [Antrąja] programa;
  - f) siekiant nustatyti Pirmosios programos sukurtos registravimo rinkmenos gaunamą rezultatą tam, kad būtų galima sukurti tokią pačią arba panašią registravimo rinkmeną;
  - g) priversti Pirmąją programą surasti duomenis (t. y. JAV valstijų ir jų pašto kodų koreliacijos duomenis), siekiant nustatyti, ar jie atitinka oficialias tokių duomenų bazes, o jeigu neatitinka, programuoti [Antrąją] programą taip, kad ji į tuos pačius pradinius duomenis reaguotų taip pat kaip Pirmoji programa?

8. Jeigu vadovui, kaip literatūros kūriniui, yra suteikiama autorių teisių apsauga, ar [Direktyvos 2001/29] 2 straipsnio a punktą reikia aiškinti taip: autorių teisės į vadovą yra pažeidžiamos, jeigu [Antrosios] programos autorius toje programoje atgamina arba iš esmės atgamina kuriuos nors iš toliau nurodytų vadove aprašytų dalykų:
- a) Pirmojoje programoje įdiegtų statistinių operacijų rinkinį;
  - b) šioms operacijoms apibūdinti vadove naudojamas matematinės formules;
  - c) konkrečias komandas, kuriomis šias operacijas galima aktyvinti, arba šių komandų derinius;
  - d) parinktis, kurias Pirmosios programos autorius numatė įvairių komandų atveju;
  - e) Pirmosios programos atpažįstamus raktažodžius ir sintaksę;
  - f) numatytąsias nuostatas, kurias Pirmosios programos autorius nusprendė įdiegti, jeigu naudotojas nenurodo konkrečios komandos ar parinkties;
  - g) kartojimų, kuriuos Pirmoji programa atliks tam tikromis aplinkybėmis, skaičių?
9. Ar [Direktyvos 2001/29] 2 straipsnio a punktą reikia aiškinti taip: autorių teisės į vadovą yra pažeidžiamos, jeigu [Antrosios] programos autorius tą programą apibūdinančiame vadove atgamina arba iš esmės atgamina Pirmosios programos atpažįstamus raktažodžius ir sintaksę?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo–penktojo klausimų

- 29 Šiais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 91/250 1 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip: kompiuterių programos funkcinės galimybės ir programavimo kalba bei duomenų rinkmenų formatai, kompiuterių programoje naudojami siekiant išnaudoti tam tikras jos funkcijas, yra šios programos išraiškos forma ir gali būti saugomi autorių teisėmis į kompiuterių programas pagal šią direktyvą.
- 30 Pagal Direktyvos 91/250 1 straipsnio 1 dalį kompiuterių programos saugomos autorių teisėmis kaip ir literatūros kūriniai, apibrėžti Berno konvencijoje.
- 31 Šio straipsnio 2 dalyje tokia apsauga numatyta kompiuterių programos išraiškos bet kuria forma atžvilgiu. Tačiau joje patikslinta, kad pagal minėtą direktyvą autorių teisėmis nesaugomos idėjos ir principai, kuriais grindžiamas bet kuris kompiuterių programos elementas, įskaitant elementus, kuriais grindžiamos jos sąsajos.
- 32 Direktyvos 91/250 keturioliktoje konstatuojamojoje dalyje patvirtinta, jog pagal principą, kad autorių teisėmis saugoma tik kompiuterių programos išraiška, idėjos ir principai, kuriais grindžiama logika, algoritmai ir programavimo kalbos, pagal šią direktyvą nesaugomi. Jos penkioliktoje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad pagal valstybių narių įstatymus ir teismų praktiką bei tarptautines autorių teisių konvencijas autorių teisėmis turi būti saugoma tų idėjų ir principų išraiška.
- 33 Kiek tai susiję su tarptautine teise, ir PINO autorių teisių sutarties 2 straipsnyje, ir TRIPS 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad autorių teisėmis saugomos išraiškos, o ne pačios idėjos, procedūros, veiklos metodai ar matematinės koncepcijos.
- 34 TRIPS 10 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kompiuterių programos, nesvarbu, ar išreikštos pirminiu programos tekstu, ar objektiniu kodu, turi būti saugomos kaip literatūros kūriniai pagal Berno konvenciją.

- 35 Sprendime, priimame po to, kai buvo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą šioje byloje, Teisingumo Teismas išaiškino Direktyvos 91/250 1 straipsnio 2 dalį taip: šia direktyva saugoma kompiuterių programa, išreikšta bet kokia forma, kaip antai pirminiu programos tekstu ir objektiniu kodu, kuri leidžia ją atgaminti įvairiomis kompiuterio kalbomis (2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Bezpečnostní softwarová asociace*, C-393/09, Rink. p. I-13971, 35 punktas).
- 36 Pagal Direktyvos 91/250 septintos konstatuojamosios dalies antrą sakinį sąvoka „kompiuterių programa“ apima ir parengiamąjį projektinį darbą siekiant sukurti kompiuterio programą, jei tokio parengiamojo darbo esmė yra kompiuterių programos sukūrimas vėlesniame etape.
- 37 Taigi pagal Direktyvą 91/250 saugomos kompiuterių programos išraiškos formos ir parengiamieji projektiniai darbai, kuriais atitinkamai tokia programa atgaminama arba sukuriama vėlesniame etape (minėto Sprendimo *Bezpečnostní softwarová asociace* 37 punktas).
- 38 Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad kompiuterių programos pirminis tekstas ir objektinis kodas yra jos išraiškos formos, kurios turėtų būti saugomos autorių teisėmis į kompiuterių programas pagal Direktyvos 91/250 1 straipsnio 2 dalį. Tačiau dėl grafinės naudotojo sąsajos Teisingumo Teismas nusprendė, kad šia sąsaja negalima atkurti kompiuterių programos – ji paprasčiausia yra šios programos elementas, kuris padeda naudotojams išnaudoti minėtos programos funkcinės galimybes (minėto Sprendimo *Bezpečnostní softwarová asociace* 34 ir 41 punktai).
- 39 Remiantis šiais samprotavimais, reikia pripažinti, kad, kiek tai susiję su kompiuterių programos elementais, dėl kurių pateikti pirmas–penktas klausimai, nei kompiuterių programos funkcinės galimybės, nei programavimo kalba ir duomenų rinkmenų formatas, kompiuterių programoje naudojami siekiant išnaudoti tam tikras jos funkcijas, nėra šios programos išraiškos forma pagal Direktyvos 91/250 1 straipsnio 2 dalį.
- 40 Iš tiesų, kaip išvados 57 punkte nurodo generalinis advokatas, pripažinus, kad autorių teisėmis gali būti saugomos pačios kompiuterių programos funkcinės galimybės, būtų leista monopolizuoti idėjas, dėl to nukentėtų technologijų pažanga ir pramonės plėtra.
- 41 Be to, Direktyvos 91/250 pasiūlymo [COM (88) 816] motyvų 3.7 punkte nurodyta, kad pagrindinis kompiuterių programų apsaugos autorių teisėmis pranašumas yra tas, kad ši apsauga apima tik individualią kūrinių išraišką, todėl kitiems autoriams paliekama trokštama laisvė kurti panašias ar net identiškas programas, jeigu tik jie nekopijuoja.
- 42 Kompiuterių programos funkcinės galimybės ir programavimo kalba bei duomenų rinkmenų formatas, kompiuterių programoje naudojami siekiant aiškinti bei vykdyti naudotojų užrašytas taikomąsias programas ir skaityti bei įrašyti duomenis konkrečių duomenų rinkmenų formatu, yra šios programos elementai, kuriuos pasitelkę naudotojai naudojasi tam tikromis minėtos programos funkcijomis.
- 43 Šiomis aplinkybėmis svarbu patikslinti, kad jei trečiasis asmuo gautų dalį pirminio programos teksto arba objekcinio kodo, susijusio su kompiuterių programoje naudojama programavimo kalba arba duomenų rinkmenų formatu, ir naudodamasis šiuo tekstu arba kodu sukurtų panašius elementus savo paties kompiuterių programoje, toks veiksmas galėtų būti Direktyvos 91/250 4 straipsnio a punkte minimas programos dalies atgaminimas.
- 44 Tačiau, kaip matyti iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, WPL neturėjo prieigos prie SAS Institute programos pirminio teksto ir nedekompilavo šios programos objekcinio kodo. Stebėjusi, išnagrinėjusi ir išbandžiusi, kaip veikia SAS Institute programa, WPL atgamino šios programos funkcinės galimybes, naudodamasi ta pačia programavimo kalba ir duomenų rinkmenų formatu.
- 45 Be to, reikia pažymėti, kad, nepaisant to, kas konstatuota šio sprendimo 39 punkte, SAS kalba ir SAS Institute duomenų rinkmenų formatas kaip kūriniai gali būti saugomi autorių teisėmis pagal Direktyvą 2001/29, jeigu jie yra paties jų autoriaus intelekto kūrinys (žr. minėto Sprendimo *Bezpečnostní softwarová asociace* 44–46 punktus).

46 Todėl į pirmąjį–penktąjį klausimus reikia atsakyti, kad Direktyvos 91/250 1 straipsnio 2 dalis aiškintina taip: nei kompiuterių programos funkcinės galimybės, nei programavimo kalba bei duomenų rinkmenų formatai, kompiuterių programoje naudojami siekiant pasinaudoti tam tikromis jos funkcijomis, nėra šios programos išraiškos forma, todėl negali būti saugomi autorių teisėmis į kompiuterių programas pagal šią direktyvą.

Dėl šeštojo ir septintojo klausimų

47 Šiais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 91/250 5 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip: asmuo, įgijęs licencijuotą kompiuterių programos kopiją, gali be autorių teisių į šią programą turėtojo leidimo stebėti, išnagrinėti arba išbandyti, kaip ji veikia, kad nustatytų idėjas ir principus, kuriais pagrįstas bet kuris minėtos programos elementas, su sąlyga, kad jis vykdo šia licencija leidžiamus veiksmus, siekdamas platesnio nei joje apibrėžto tikslo.

48 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje WPL teisėtai nusipirko *SAS Institute* programos mokomosios versijos kopijų, pateiktų kartu su vieno mygtuko paspaudimo (anglų k. „click-through“) licencija, pagal kurią įgijėjas, prieš gaudamas galimybę naudotis programine įranga, sutinka su jos licencijos sąlygomis. Pagal minėtos licencijos sąlygas ji skirta ne gamybos tikslams. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad WPL naudojosi įvairiomis *SAS Institute* programos mokomosios versijos kopijomis, vykdydama operacijas, apimančias daugiau nei tai, kas nurodyta nagrinėjamoje licencijoje.

49 Todėl šis teismas klausia, ar kompiuterių programos veikimo nagrinėjimo ir stebėjimo tikslas turi įtakos galimybei licenciją įgijusiam asmeniui remtis Direktyvos 91/250 5 straipsnio 3 dalies išimtimi.

50 Aiškinant šios nuostatos sąvokas reikia pažymėti, kad licenciatas turi teisę stebėti, išnagrinėti ir išbandyti, kaip veikia kompiuterių programa, kad nustatytų idėjas ir principus, kuriais pagrįstas bet kuris programos elementas.

51 Šiuo atžvilgiu Direktyvos 91/250 5 straipsnio 3 dalimi siekiama užtikrinti, kad autorių teisių turėtojas licencijos sutartimi nesaugotų idėjų ir principų, kuriais pagrįstas bet kuris kompiuterių programos elementas.

52 Ši nuostata dera su Direktyvos 91/250 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtintu pagrindiniu principu, kad šia direktyva saugoma kompiuterių programos išraiška bet kuria forma ir kad pagal šią direktyvą idėjos ir principai, kuriais pagrįstas bet kuris kompiuterių programos elementas, autorių teisėmis nesaugomi.

53 Direktyvos 91/250 9 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, priduriama, kad visos sutartinės nuostatos, prieštaraujančios 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytiems išimtimis, yra niekinės.

54 Be to, pagal minėtą 5 straipsnio 3 dalį licenciatas gali nustatyti idėjas ir principus, kuriais pagrįstas bet kuris kompiuterių programos elementas, jeigu jis tai daro teisėtai įdiegdamas, peržiūrėdamas, paleisdamas, perduodamas arba saugodamas šią programą.

55 Vadinas, šias idėjas ir principus galima nustatyti atliekant licencija leidžiamus veiksmus.

56 Be to, Direktyvos 91/250 aštuonioliktoje konstatuojamojoje dalyje paaiškinama, kad asmeniui, turinčiam teisę naudotis kompiuterių programa, negalima užkirsti kelio atlikti veiksmus, būtinus stebėti, išnagrinėti ar išbandyti, kaip ši programa veikia, jei tokie veiksmai nepažeidžia programos autorių teisių.

57 Šiuo atžvilgiu, kaip išvados 95 punkte nurodo generalinis advokatas, kalbama apie veiksmus, numatytiems Direktyvos 91/250 4 straipsnio a ir b punktuose, kuriais apibrėžiama išimtinė autorių teisių turėtojo teisė tam tikrus veiksmus atlikti pačiam ir leisti juos atlikti kitam asmeniui, ir jos 5 straipsnio 1 dalyje, susijusioje su veiksmis, būtiniais tam, kad kompiuterių programą teisėtai įsigijęs asmuo galėtų ją naudoti pagal paskirtį ir taisyti jos klaidas.

- 58 Iš tiesų šiuo atžvilgiu Direktyvos 91/250 septynioliktoje konstatuojamojoje dalyje patikslinama, kad sutartimi negalima drausti įdiegti ir paleisti programą, taip užtikrinant minėtą naudojimąsi.
- 59 Todėl autorių teisių į kompiuterių programą turėtojas negali remdamasis licencijos sutartimi trukdyti šią licenciją įgijusiam asmeniui nustatyti idėjų ir principų, kuriais pagrįsti visi šios programos elementai, jei šis atlieka minėta licencija leidžiamus veiksmus ir naudojantis kompiuterių programa būtinus įdiegimo bei paleidimo veiksmus, su sąlyga, kad jis nepažeidžia autorių teisių turėtojo išimtinių teisių.
- 60 Kalbant apie šią paskutinę sąlygą, Direktyvos 91/250 6 straipsnio, skirto siekiant dekompiliuoti, 2 dalies c punkte iš tiesų patikslinama, kad pagal šį straipsnį gautą informaciją draudžiama naudoti kokiam nors savo išraiška iš esmės panašiai kompiuterių programai sukurti, pagaminti ar parduoti arba kitam veiksmui, kuris pažeidžia autorių teises.
- 61 Svarbu pažymėti, kad kompiuterių programos autorių teisės nepažeidžiamos, jei, kaip šiuo atveju, asmuo, teisėtai įgijęs licenciją, neturi priegios prie kompiuterių programos, dėl kurios išduota ši licencija, pirminio teksto, o tik išnagrinėjo, stebėjo ir išbandė šią programą, kad atgamintų jos funkcines galimybes Antrojeje programoje.
- 62 Tokiomis aplinkybėmis į šeštąjį ir septintąjį klausimus reikia atsakyti, kad Direktyvos 91/250 5 straipsnio 3 dalis aiškintina taip: asmuo, įgijęs licencijuotą kompiuterių programos kopiją, gali be autorių teisių turėtojo leidimo stebėti, išnagrinėti arba išbandyti, kaip ji veikia, kad nustatytų idėjas ir principus, kuriais pagrįstas bet kuris minėtos programos elementas, jei jis vykdo šia licencija leidžiamus veiksmus ir naudojantis kompiuterių programa būtinus įdiegimo bei paleidimo veiksmus, su sąlyga, kad jis nepažeidžia autorių teisių į šią programą turėtojo išimtinių teisių.

Dėl aštuntojo ir devintojo klausimų

- 63 Šiais klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 2001/29 2 straipsnio a punktą reikia aiškinti taip: kompiuterių programoje arba šios programos naudojimo vadove atgaminus tam tikrus elementus, aprašytus kitos kompiuterių programos naudojimo vadove, kuris saugomas autorių teisėmis, pažeidžiamos autorių teisės į šį vadovą.
- 64 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *SAS Institute* kompiuterių programos naudojimo vadovas yra literatūros kūrinys, kuris saugomas pagal Direktyvą 2001/29.
- 65 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad atskirų kūrinio dalių atžvilgiu taikoma Direktyvos 2001/29 2 straipsnio a punkte numatyta apsauga, jeigu jas sudaro tam tikri elementai, kurie yra paties šio kūrinio autoriaus intelektualinės kūrybos išraiška (2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Infopaq International*, C-5/08, Rink. p. I-6569, 39 punktas).
- 66 Šiuo atveju raktažodžiai, sintaksė, komandos ir komandų deriniai, parinktys, numatytosios nuostatos ir kartojimai yra sudaryti iš žodžių, skaitmenų arba matematinių formulių, kurie, vertinami atskirai, patys nėra kompiuterių programos autoriaus intelekto kūrinys.
- 67 Tik šių žodžių, skaitmenų ir matematinių formulių parinkimas, eiliškumas ir sujungimas leidžia autoriui originaliai išreikšti savo kūrybiškumą ir gauti rezultatą, kompiuterių programos naudojimo vadovą, kuris yra intelekto kūrinys (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Infopaq International* 45 punktą).
- 68 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar minėtų elementų atgaminimas yra pagrindinėje paties byloje nagrinėjamos kompiuterių programos naudojimo vadovo autoriaus intelektualinės kūrybos išraiškos atgaminimas.

- 69 Šiuo atžvilgiu šių kompiuterių programos naudojimo vadovo elementų atgaminimo nagrinėjimas pagal Direktyvą 2001/29 yra toks pats ir Antrosios programos, ir šios programos naudojimo vadovo sukūrimo atveju.
- 70 Vadinasi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į aštuntąjį ir devintąjį klausimus reikia atsakyti, kad Direktyvos 2001/29 2 straipsnio a punktas aiškintinas taip: kompiuterių programoje arba šios programos naudojimo vadove atgaminus tam tikrus elementus, aprašytus kitos kompiuterių programos naudojimo vadove, kuris saugomas autorių teisėmis, gali būti pažeidžiamos autorių teisės į šį vadovą, jei atgaminama paties kompiuterių programos naudojimo vadovo, kuris saugomas autorių teisėmis, autoriaus intelektualinės kūrybos išraiška, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 71 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyvos 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos 1 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip: nei kompiuterių programos funkcinės galimybės, nei programavimo kalba bei duomenų rinkmenų formatas, kompiuterių programoje naudojami siekiant pasinaudoti tam tikromis jos funkcijomis, nėra šios programos išraiškos forma ir todėl negali būti saugomi autorių teisėmis į kompiuterių programas pagal šią direktyvą.**
- 2. Direktyvos 91/250 5 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip: asmuo, įgijęs licencijuotą kompiuterių programos kopiją, gali be autorių teisių turėtojo leidimo stebėti, išnagrinėti arba išbandyti, kaip ji veikia, kad nustatytų idėjas ir principus, kuriais pagrįstas bet kuris minėtos programos elementas, jeigu vykdo šia licencija leidžiamus veiksmus ir naudojantis kompiuterių programa būtinus įdiegimo bei paleidimo veiksmus, su sąlyga, kad jis nepažeidžia autorių teisių į šią programą turėtojo išimtinių teisių.**
- 3. 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo 2 straipsnio a punktą reikia aiškinti taip: kompiuterių programoje arba šios programos naudojimo vadove atgaminus tam tikrus elementus, aprašytus kitos kompiuterių programos naudojimo vadove, kuris saugomas autorių teisėmis, gali būti pažeidžiamos autorių teisės į šį vadovą, jei atgaminama paties kompiuterių programos naudojimo vadovo, kuris saugomas autorių teisėmis, autoriaus intelektualinės kūrybos išraiška, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.**

Parašai.